

Ivana Maletić | Kristina Kosor | Tea Japunčić | Davorka Žagar | Tomislav Čakanić

V O D I Č

KROZ PROGRAME I FONDOVE EU-a 2021. – 2027.:
mogućnosti financiranja projekata u Hrvatskoj

tim4pin.doo
ZA SAVJETOVANJE

Zagreb, 2020.

VODIČ KROZ PROGRAME I FONDOVE EU-a 2021. – 2027.: MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA PROJEKATA U HRVATSKOJ

Autori:

Mr.sc. Ivana Maletić
Kristina Kosor, mag.ing.oecooing., MBA
Tea Japunčić, mag. iur.
Davorka Žagar, univ.spec.oec.
Tomislav Čakanić, str.spec.ormo.

Urednici:

Prof.dr.sc. Davor Vašiček
Mr.sc. Ivana Maletić

Grafičko oblikovanje i tisak:

Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb

Lektura:

Ema Ivanković, mag.educ.philol.croat et mag.educ.philol.lat.

Izdavač:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Šumetlička 41, 10 000 Zagreb

Mjesto i godina izdanja:

Zagreb, 2020.

ISBN 978-953-8210-07-5

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001081401.

Napomena: stavovi autora izneseni u ovoj knjizi isključivo su njihovi osobni i stručni stavovi te ne odražavaju nužno stavove institucija u kojima su zaposleni i ni na koji način ih ne obvezuju.

Sadržaj

Predgovor urednika	V
1. Uvod	1
2. Fondovi i programi EU-a u novoj financijskoj perspektivi 2021. – 2027.	3
3. Europski strukturni i investicijski fondovi 2021. – 2027.	17
3.1. Nova kohezijska politika	21
3.1.1. <i>Dodjela sredstava kohezijske politike i stope sufinanciranja..</i>	23
3.1.2. <i>Značajke nove kohezijske politike .....</i>	25
3.1.3. <i>Strateški okvir za korištenje ESI fondova 2021. – 2027. ....</i>	30
3.1.4. <i>Strateški okvir za korištenje ESI fondova 2021. – 2027. u Republici Hrvatskoj .....</i>	32
3.2. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	34
3.2.1. <i>Integrirani teritorijalni i lokalni razvoj u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj .....</i>	40
3.3. Kohezijski fond (KF).....	42
3.4. Europski socijalni fond plus (ESF+)	44
3.4.1. <i>Tematsko područje 1: Europski socijalni fond i potpora za osnovnu materijalnu pomoć najpotrebitijima.....</i>	46
3.4.2. <i>Tematsko područje 2 i 3: Mjere zapošljavanja i socijalne inovacije te Zdravlje.....</i>	49
3.4.3. <i>Novosti u Europskom socijalnom fondu plus 2021. – 2027. ...</i>	51
3.5. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	52
3.6. Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR).....	62
4. Programi EU-a 2021. – 2027.	67
4.1. Općenito o programima EU-a i razlikama u odnosu na ESI fondove	67
4.2. Obzor Europa	68
4.3. InvestEU	72

4.4. Instrument za povezivanje Europe (CEF).....	76
4.5. Erasmus+	78
4.6. Program jedinstvenog tržišta	82
4.7. Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE).....	83
5. EU sljedeće generacije (NGEU) – plan oporavka EU-a	87
5.1. Općenito.....	87
5.2. Fond za oporavak i otpornost (RRF).....	89
5.2.1. Sličnost Fonda za oporavak i otpornost i ESI fondova	89
5.2.2. Procedura odobravanja i korištenja sredstava iz Fonda za oporavak i otpornost	91
5.2.3. Provedba i praćenje korištenja sredstava iz Fonda za oporavak i otpornost	92
5.3. Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (REACT-EU) ...	92
5.4. Fond za pravednu tranziciju (FPT)	94
5.5. Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu (rescEU)	98
Popis literature	103
Popis tablica.....	107

Predgovor urednika

Približavamo se kraju 2020. i višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) Europske unije (EU) za razdoblje 2014. – 2020. U tijeku je donošenje novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. i u njemu će Hrvatskoj i dalje biti dostupna značajna sredstva iz kohezijske politike (Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond i Europski socijalni fond) u iznosu od 8,8 milijardi eura te dodatnih 500 milijuna eura jer smo dosad koristili sredstva iz samo jednog VFO-a.

Uz kohezijsku politiku, u VFO-u je i alokacija za poljoprivrednu politiku u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u iznosu od 2,1 milijarde eura te alokacija Hrvatskoj za ribarstvenu politiku u okviru Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, u iznosu od 244 milijuna eura. Značajno se povećavaju i pojedini programi EU-a poput Obzora, Erasmusa, COSME-a, LIFE-a i slično, na koje se naši korisnici prijavljuju nadležnim upravama u Europskoj komisiji u Briselu ili tijelima imenovanim za upravljanje programom u Hrvatskoj, te će za financiranje svojih projekata iz tih programa imati puno više prilika.

Brojna su pitanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, razvojnih agencija, bolnica, škola, fakulteta, dječjih vrtića, centara za socijalnu skrb, nacionalnih parkova, muzeja, kazališta i drugih proračunskih korisnika; zatim udruga, sportskih zajednica, organizacija civilnog društva i drugih neprofitnih organizacija; naposljetku javnih poduzeća, srednjih i malih poduzetnika i velikih kompanija te poljoprivrednika o tome što će sve moći financirati u sljedećem razdoblju te kakve su pripreme potrebne s obzirom da je riječ o dosad neviđeno velikim sredstvima iz EU-a namijenjenim korisnicima u Hrvatskoj. Upravo zato smo pripremili ovaj Vodič kroz programe i fondove EU-a 2021. – 2027.: mogućnosti financiranja projekata u Hrvatskoj.

Cilj nam je, dragi čitatelji i korisnici sredstava EU-a, upoznati vas s novostima i prilikama u predstojećem sedmogodišnjem razdoblju kako biste na vrijeme bili spremni iskoristiti mogućnosti koje se otvaraju vama i vašim institucijama.

Najveća su novost velika dodatna sredstva uz proračun EU-a koja se osiguravaju za program borbe protiv posljedica korona-krize pod nazivom „EU sljedeće generacije“. Program EU sljedeće generacije uključuje i Fond za oporavak i otpornost – najveći instrument za financiranje projekata oporavka od krize i otpornosti na krizu u povijesti EU-a. Fond je vrijedan 672,5 milijarde eura, što je više od polovine čitavog sedmogodišnjeg europskog proračuna. Upravo iz ovog novog programa Hrvatska će dobiti gotovo cijelu jednu dodatnu omotnicu za financiranje reformi te investicijskih i razvojnih projekata ne samo u javnom sektoru nego i za poduzetničke projekte digitalizacije, projekte prelaska na zelene oblike energije i, općenito, projekte modernizacije i proširenja proizvodnje i pružanja usluga.

Svi ćete vi, dosadašnji i potencijalni novi korisnici EU fondova, u predstojećem sedmogodišnjem razdoblju imati dvostruko više prilika za financiranje svojih projekata.

VFO, EU sljedeće generacije i svi propisi u procesu su dogovora između Komisije, Vijeća i Europskog parlamenta. Iako još nisu formalno usvojeni, glavne novosti su poznate te u ovom Vodiču možete pronaći najaktualnije informacije.

Želimo vam ugodno čitanje, dobru pripremu i uspješno korištenje EU fondova u novom proračunskom razdoblju 2021. – 2027.

Urednici

1. Uvod

Pripremili smo za vas, dragi čitatelji, korisnici EU fondova, Vodič kroz programe i fondove EU-a 2021. – 2027.: mogućnosti financiranja projekata u Hrvatskoj, kako biste na vrijeme saznali što vas očekuje u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju i započeli s pripremom i/ili prijavom već pripremljenih projekata za financiranje.

Hrvatska će imati na raspolaganju 22 milijarde eura, što je dvostruko više od dosadašnje omotnice za razdoblje 2014. – 2020. od 10,7 milijardi eura. Ako dosad niste uspjeli realizirati svoje projekte, sljedeće su godine pravo vrijeme za to jer su mogućnosti koje vam se otvaraju značajno veće. Ključno je imati prave informacije i znati koji projekti se iz kojih programa mogu financirati. Upravo to je ono što u ovom Vodiču možete pronaći.

Nezapamćena ekonomska i zdravstvena kriza 2020. zahtijeva od svih sudionika potpuno novi pristup. Odgovori na razini Europske unije (EU-a) i država članica nikad u povijesti nisu bili takvih razmjera u smislu financijskih ulaganja. Svi su svjesni da se sredstva koja se ulažu u oporavak i novi gospodarski rast, uz sredstva uložena u suzbijanje posljedica krize i sredstva uložena za održavanje radnih mjesta te osnovnog funkcioniranja gospodarstva i društva tijekom krize, moraju itekako ciljano i dobro osmišljeno usmjeriti.

Iza EU-a su godine rada na oporavku od financijske i ekonomske krize 2008. – 2010. te su različiti modeli oporavka isprobani: od politike štednje, preko investicija do kombinacije detaljno osmišljenih mjera jačanja jedinstvenog tržišta, podizanja razine ulaganja i provedbe reformi. Ova zadnja kombinacija pokazala se najučinkovitijom, s tim da je slaba karika bila provedba reformi u državama članicama identificiranih u okviru europskog semestra. Upravo zato se sredstva EU-a u razdoblju 2021. – 2027. usmjeravaju na provedbu reformi, a pretpostavlja se da ćemo u sljedećem razdoblju vidjeti efekte dugo očekivanih promjena u svim državama članicama.

Europska komisija je 27. svibnja 2020. predstavila prijedlog velikog plana oporavka EU-a od krize izazvane koronavirusom. Po prvi put u povijesti EU-a predlaže se, uz sedmogodišnji financijski okvir (EU proračun) za razdoblje 2021. – 2027. u iznosu od 1.074,3 milijardi eura, novi dodatni instrument za oporavak u iznosu od čak 750 milijardi eura, pod nazivom „EU sljedeće generacije“. Cilj je ovog instrumenta dati financijsku pomoć državama članicama za što brži oporavak od zdravstvene i ekonomske krize te osigurati otpornost financijskog sektora kako se kriza ne bi dodatno proširila i transformirala u financijsku.

Od 750 milijardi eura uloženi u instrument EU sljedeće generacije, više od 670 milijardi eura bit će izdvojeno za Fond za oporavak i otpornost. U okviru Fonda, EU će poticati ulaganja i reforme koje su ključne za oporavak i jačanje gospodarske i socijalne otpornosti država članica te zelenu i digitalnu tranziciju.

Sredstva Fonda mogu se koristiti za financiranje reformi i projekata koji se u pravilu mogu financirati i iz drugih sredstava EU-a, osobito iz Europskih strukturnih i investicijskih

skih fondova (ESI fondovi) te programa EU-a poput Obzora, Instrumenta za povezivanje Europe, Programa za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća i slično. Upravo je preklapanje programa i fondova jedan od rizika na koji treba paziti kako ne bi došlo do dvostrukog financiranja istih projekata ili preuzimanja projekata, i to tako da se jedan fond iskoristi, a drugi ostane bez spremnih projekata. Tako bi prebacivanje planiranih i spremnih projekata za financiranje iz ESI fondova na financiranje iz novog Fonda za oporavak i otpornost dovelo do odgode i značajnog usporavanja korištenja kohezijske omotnice.

Državama članicama koje imaju značajnu kohezijsku omotnicu, poput Hrvatske, ključna je pomoć u pripremi projekata, ugovaranju i ubrzanju provedbe pojednostavljivanjem procedura te je potrebna posebna pažnja i pomoć Europske komisije u pripremi planova za oporavak i otpornost. Uz te mjere jačanja tehničke pomoći koje Komisija može poduzeti, države članice, pa tako i Hrvatska, moraju u kratkom vremenu uvesti intenzivne edukacije i povećati broj ljudi koji mogu brzo i kvalitetno raditi na poslovima pripreme i provedbe gotovo dvostruko većeg broja projekata. Ovaj Vodič jedan je od doprinosa naporima koje Hrvatska treba poduzeti s ciljem što boljeg informiranja korisnika i poticanja na uključivanje u korištenje sredstava EU-a u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju 2021. – 2027.